

LETTEELSE AF TOPSKATTEN UDEN ÆNDRING I

BYRDEFORDELINGEN

Det er muligt at sænke skatten på arbejde uden at ændre byrdefordelingen i samfundet eller skære i den offentlige service. Finansieres en lettelse af topskatten med et loft over pensionsindbetalingerne, får man lettet skatten på arbejde for de højestlønnede, uden at skattebetalingen for de lavestlønnede stiger. Sættes loftet på pensionsindbetalinger på 100.000 kr., kan man hæve topskattegrænsen med 27.000 kr., hvorved knap 250.000 personer slipper helt for topskatten. Alternativt kan man sænke topskattesatsen med 2,5 procent.

En anden mulighed for at finansiere en lettelse i topskatten er en harmonisering af beregningsgrundlaget for mellemskat og topskat. Hvis man gør dette, kan man enten hæve mellem- og topskattegrænsen med 10.700 kr. eller sænke den øverste marginalsats med 1,5 procent.

Der har været megen debat om skattelettelser på det seneste. Regeringen gennemførte senest skattelettelser i 2007 lige før folketingsvalget, og en skattekommission skal i starten af 2009 komme med et bud på, hvordan skatten på arbejde kan lattes. Debatten har ofte været fokuseret på lettelser af den øverste marginalskat.

I dette kapitel gives der eksempler på skatteomlægninger, hvor skatten på arbejde lattes for de højestlønnede uden at forringe den offentlige service og uden at ændre byrdefordelingen af skattebetalingerne. Der gennemgås to konkrete eksempler, hvor topskatten sænkes, uden dette ændrer byrdefordelingen. I det første eksempel finansieres topskattelettelsen med et loft over pensionsindbetalinger. I det andet eksempel bliver mellemskatten omlagt til topskat, hvilket finansierer en lettelse af topskatten.

I de to eksempler er skattelettelserne finansieret krone-til-krone, og de eventuelle dynamiske effekter af skatteomlægningerne er ikke medtaget.

Topskat finansieres af loft over pensionsindbetalinger

En lettelse af topskatten kan finansieres med et loft over indbetalinger på pensionsordninger med løbende udbetalinger. Et loft på 100.000 kr. giver et permanent årligt provenu på mellem 2,5-3,5 mia. kr. For de penge kan man enten hæve topskattegrænsen med 27.000 kr., eller sænke topskattesatsen med 2,5 procentpoint. Begge lettelser koster omkring 3 ¼ mia. kr. hver, og gives i toppen af indkomstskalaen.

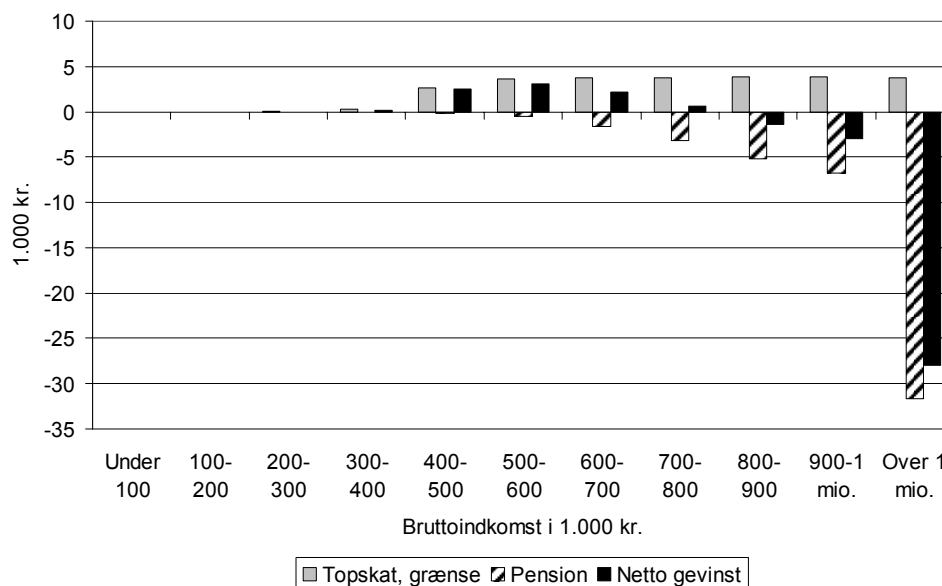
En sådan skatteomlægning vil lette skatten på arbejde for de højestlønnede uden de lavestlønnede påvirkes negativt. Skattelettelsen finansieres derimod af personer med meget høje pensionsindbetalinger, og disse ligger i de øverste indkomstgrupper. Ofte er pensionsindbetalinger i dette høje niveau udtryk for skattetænkning, hvilket er beskrevet nærmere nedenfor.

Der er stor forskel på, om man vælger at hæve topskattegrænsen eller sænke topskattesatsen. Gevinsten er mere jævnt fordelt blandt topskattebetalere, hvis man hæver grænsen, end hvis man sænker satsen. Det skyldes, at der er en øvre grænse for hvor stor, gevinsten ved at hæve grænsen kan blive. Hvis man omvendt sænker satsen, vil gevinsten for de højestlønnede blive meget høj.

Topskattegrænsen hæves 27.000 kr.

I figur 1 er fordelingseffekterne af at hæve topskattegrænsen med 27.000 kr. og sætte en maksimal grænse på pensionsindbetalinger på ratepensioner og livslange pensioner på 100.000 kr. illustreret. Gevinsterne af skatteomlægningen er fordelt på bruttoindkomst inkl. alle indbetalinger på pensionsordninger.

Figur 1. Fordelingseffekter af stigning i topskattegrænse og øvre grænse på pensionsindbetalinger

Anm.: Topskattegrænsen hæves med 27.000 kr., og der sættes en øvre grænse på 100.000 kr. på pensionsindbetalinger på pensionsordninger med løbende udbetalinger. Provenuet fra loftet over pensionsindbetalinger er det permanente årlige provenu, hvilket først opnås efter en årrække, jf. boks 2. Kun personer over 18 år er taget med.

Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag

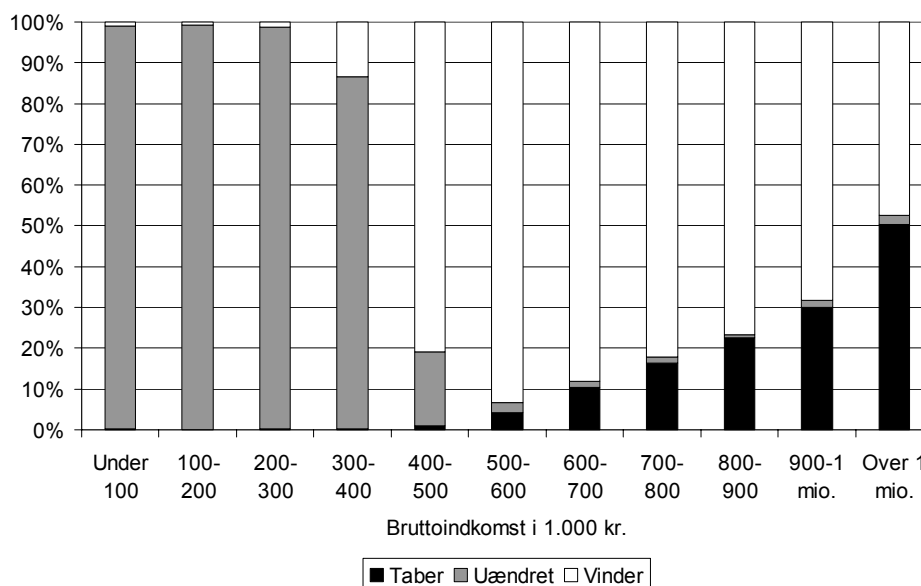
Det ses af figur 1, at personer med en bruttoindkomst op til 400.000 kr. stort set er upåvirket af omlægningen. Personer med en bruttoindkomst mellem 400.000-800.000 kr. får i gennemsnit en gevinst fra forslaget, mens personer med en indkomst derover i gennemsnit får et tab.

Specielt personer med bruttoindkomster over 1 mio. kr. får et stort gennemsnitligt tab på skatteomlægningen på næsten 28.000 kr. Det skyldes, at de indbetaler meget store beløb på pensionsordninger, hvilket nu bliver beskattet hårdere, mens gevinsten fra en stigning i topskattegrænsen er begrænset til omkring 4.000 kr.

Selvom personer med mere end 1 mio. kr. i årsindtægt i gennemsnit får et tab, betyder det ikke, at alle personer i denne gruppe får et tab. Kun personer med pensionsindbetalinger over 100.000 kr. kan potentielt få et tab fra skatteomlægningen. Alle andre vil enten være upåvirket af skatteomlægningen eller få en gevinst fra omlægningen.

En måde at illustrere dette på er ved at se på andelen af personer, der får en nettogevinst og andelen, der får et nettotab ved skatteomlægningen. Dette er vist i figur 2.

Figur 2. Vindere og tabere ved stigning i topskattegrænse og øvre grænse på pensionsindbetalinger

Anm.: Som figur 1.

Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

Som det fremgår af figur 2, er personer med indkomster op til 400.000 kr. stort set alle upåvirket af omlægningen. Langt hovedparten af personer med indkomster i intervallet 400.000-1 mio. kr. får en nettogevinst, men der er dog en mindre andel af disse personer, der får et nettotab. For personer, der tjener mere end 1 mio. kr., er det omkring halvdelen, der oplever et tab, mens den anden halvdel får en gevinst fra omlægningen.

Årsagen til, at andelen af tabere er stigende med indkomsten, er, at flere indbetaler meget høje beløb på pensionsopsparinger, og den øgede beskatning herfra overstiger den lavere beskatning af arbejdsindkomst for disse personer. Samlet er det omkring to procent af den voksne befolkning, der får et nettotab, tre fjerdedele er upåvirket af omlægningen, og de resterende godt 20 procent får en nettogevinst.

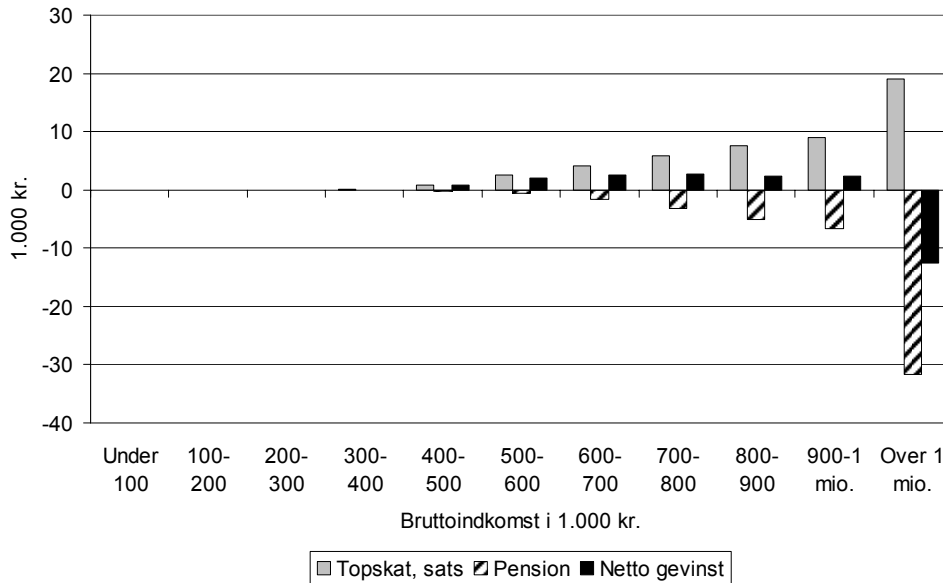
Topskattesatsen sænkes 2,5 procent

Hvis man i stedet for at hæve grænsen for topskat sænker topskattesatsen, så får man en lidt anderledes fordelingsprofil. Personer med indkomster op til 400.000 er stort set upåvirket af omlægningen, mens personer med indkomster op til 1 mio. kr. får en gennemsnitlig gevinst. Dem, der har en bruttoindkomst over 1 mio. kr., får stadig et gennemsnitligt tab, men dette er nu

begrænset til knap 13.000 kr. Det skyldes, at gevinsten ved at sænke topskattesatsen er på næsten 20.000 kr. for disse personer.

Fordelingseffekterne af et fald i topskattesatsen på 2,5 procent og en maks. grænse på pensionsindbetalinger på 100.000 kr. er vist i figur 3.

Figur 3. Fordelingseffekter af fald i topskattesats og øvre grænse på pensionsindbetalinger

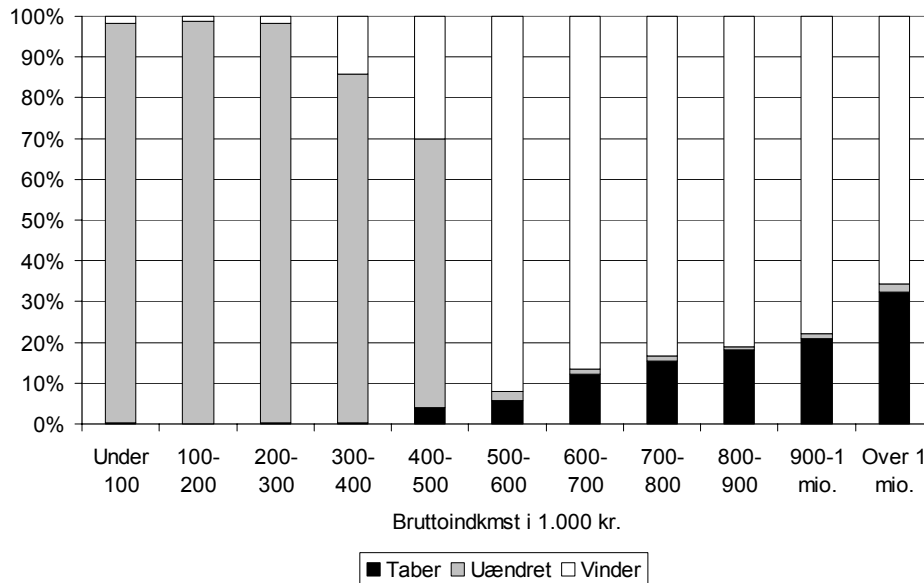

Anm.: Topskattesatsen og loftet over den øverste marginalskat falder med 2,5 pct. point og der sættes en øvre grænse på 100.000 kr. på pensionsindbetalinger på pensionsordninger med løbende udbetalinger. Provenuet fra loftet over pensionsindbetalinger er det permanente årlige provenu, hvilket først opnås efter en årrække, jf. boks 2. Kun personer over 18 år er taget med.

Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag

Andelen af personer, der får et tab fra skatteomlægningen, er lavere, når man sænker satsen for topskat frem for at hæve grænsen. For personer med indkomster over 1. mio. kr. er der knap en tredjedel, der får et tab fra omlægningen, mens to tredjedele får en gevinst. I indkomstintervallet 500.000-700.000 kr. er der flere, der oplever et tab fra denne skatteomlægning, end hvis man brugte pengene på at hæve grænsen. Andelen af vindere og tabere ved skatteomlægningen er vist i figur 4.

Figur 4. Vindere og tabere ved fald i topskattesats og øvre grænse på pensionsindbetalinger

Anm.: Som figur 3.

Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag

Harmonisering af mellemskat og topskat

En anden mulig skatteomlægning er at ændre beskatningsreglerne for mellemskat, så de stemmer overens med reglerne for topskat. Med regeringens seneste skattereform er grænserne for de to skatter alligevel ens, og ens beskatningsregler for de to skatter vil derfor forsimple skattesystemet.

I dag er der en række forskelle på beskatningsgrundlaget for mellem- og topskat. Bl.a. kan ægtefæller overføre fradrag internt, hvis kun den ene har en indkomst over mellemskattegrænsen. Derudover er der forskel i beregningen af mellem- og topskat af kapitalindkomst. Endelig kan indbetalinger til kapitalpension fratrækkes i mellemskattegrundlaget, men ikke i topskattegrundlaget. Harmoniserer man beskatningsgrundlaget for de to skatter, vil man få et merprovenu på knap to mia. kr. Dette kunne man bruge til at sænke den øverste marginalskat med 1,5 procent point eller hæve grænsen for både top- og mellemskat med 10.700 kr.

Hvis man ensarter grundlaget for top- og mellemskatten, skal man dog finde en løsning på mulighederne for indbetaling på kapitalpension, da incitamentet til dette bliver forringet med omlægningen. Det er dog kun en lille del af provenuet, der kommer fra de forringede muligheder for at fratrække kapi-

talpension, mens størstedelen kommer fra den manglende mulighed for overførsel mellem ægtefæller. Dette er illustreret i tabel 1.

Tabel 1. Dekomponering af provenu ved omlægning af mellemskat til topskat

	Mia. kr.
Overførsel mellem ægtefæller ophører	1,4
Kapitalpensioner kan ikke fratrækkes	0,2
Andet, herunder kapitalindkomstbeskatning	0,4
Total	1,9

Anm.: Tabellen viser en dekomponering af merprovenuet ved at omlægge grundlaget for mellemskatten, så den svarer til grundlaget for topskatten.

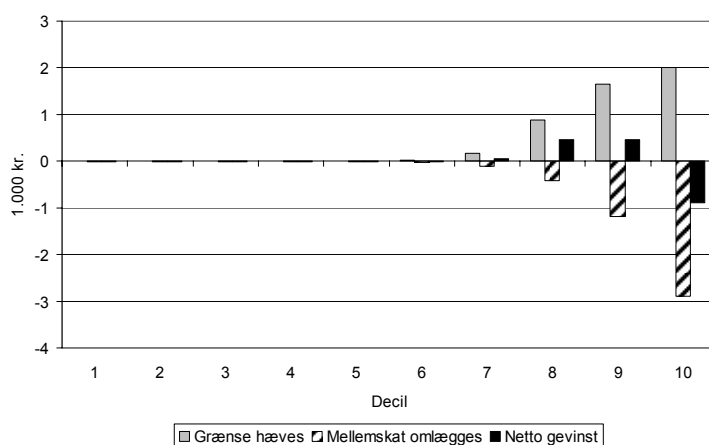
Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag

Top- og mellemskattegrænsen hæves 10.700 kr.

Det er afgørende for fordelingsprofilen, om man bruger de knap 2 mia. kr. på at sænke satsen eller hæve grænsen. Bruger man de to mia. kr. på at hæve grænsen for både top- og mellemskat, kan de hæves med 10.700 kr., hvorved omkring 85.000 personer slipper for topskatten.

Fordelingseffekterne af denne omlægning er vist i figur 5. I figuren er hele den voksne befolkning opdelt på deciler. I en decilopdeling sorteres befolkningen efter størrelsen af deres disponible indkomst og opdeles i ti lige store grupper. 1. decil er således de ti procent fattigste, mens 10. decil er de ti procent rigeste. Sammenhængen mellem en decilfordeling og bruttoindkomstfordeling er vist i tabel 2 nedenfor.

Figur 5. Fordelingseffekter af stigning i top- og mellemskattegrænse og omlægning af mellemskat til topskat

Anm.: Beregningsgrundlaget for mellemskat ændres, så det svarer til beregningsgrundlaget for topskat. Grænsen for disse skatter hæves med 10.700 kr. Kun personer over 18 år er taget med.

Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

Som det fremgår af figur 5, er de 60 procent med den laveste indkomst upåvirket af omlægningen, 7., 8. og 9. får en gennemsnitlig gevinst, mens de rigeste ti procent får et tab. Det skyldes, at de får det største tab fra omlægningen af mellemskatten, og samtidig er gevinsten fra stigningen i grænsen begrænset. Samlet er tabet for de rigeste ti procent dog på under 1.000 kr.

Tabel 2. Sammenhæng mellem decil og bruttoindkomst, 2008

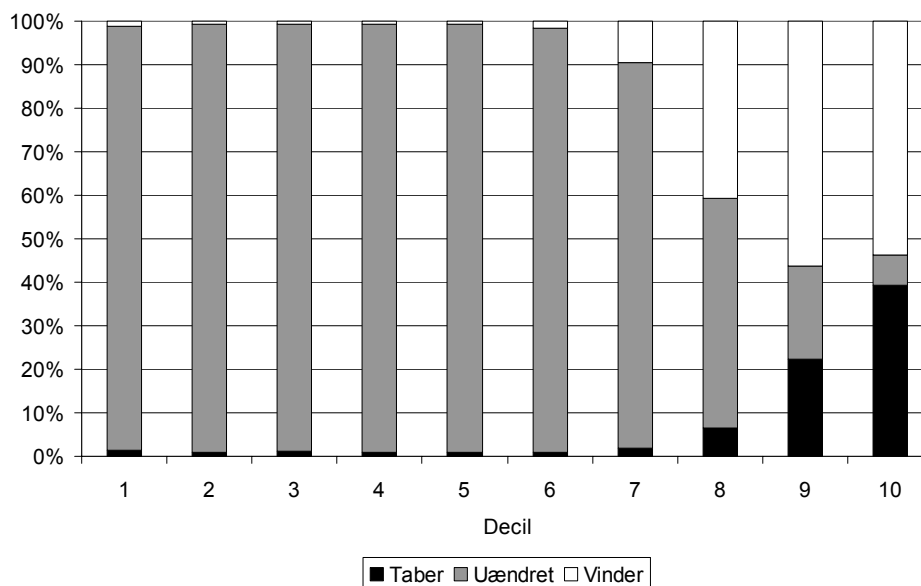
Decil	Gns. disponibel indkomst	Gns. bruttoindkomst inkl. pensionsindbetalinger
	1.000 kr.	
10 pct. fattigste	45,0	59,6
2	98,3	132,6
3	123,7	171,2
4	143,6	203,6
5	163,9	245,3
6	185,7	292,3
7	208,1	338,2
8	233,0	391,1
9	265,9	463,2
10 pct. rigeste	399,1	785,1

Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

Figur 5 dækker over gennemsnitsgevinster inden for hver decilgruppe. Ser man på de enkelte decilgrupper, så er der både tabere og vindere inden for grupperne. Taberne er først og fremmest de ægtepar, hvor den højstlønnede person hidtil har udnyttet sin ægtefælles mellemskattefradrag. Denne interne overførsel mellem ægtefæller er ikke mulig i topskatten, og disse personer får derfor et tab fra omlægningen.

I figur 6 er andelen af tabere og vindere ved omlægningen inden for hver decilgruppe illustreret. Som det fremgår af figuren, får omkring en ud af fire personer i den rigeste decil et nettotab fra skatteomlægningen. Samlet er de 60 procent med lavest indkomst upåvirket af omlægningen.

Figur 6. Tabere og vindere af stigning i top- og mellemskattegrænse og omlægning af mellemskat til topskat

Anm.: Som figur 5.

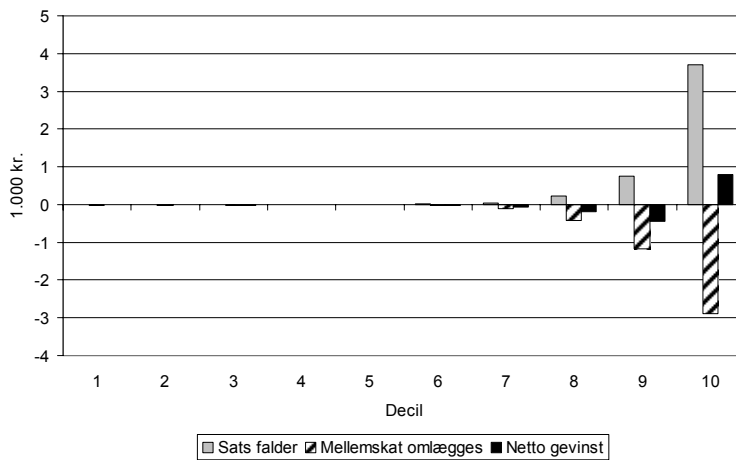
Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

Samlet får 7,5 procent af den voksne befolkning et nettotab fra omlægningen, godt tre fjerdedele er upåvirket og de resterende 16,5 procent får en nettogevinst.

Øverste marginalskat sænkes 1,5 procent

Hvis man i stedet for at hæve grænsen bruger de knap 2 mia. kr. på satsen, kan den øverste marginalskat sænkes med 1,5 procent point. Hvis man gør dette bliver fordelingen ”vendt om”. Nu får de ti procent rigeste en samlet gevinst, mens 7., 8. og 9. decil får et gennemsnitligt tab. De 60 procent med lavest indkomst er fortsat upåvirket af omlægningen. Dette er illustreret i figur 7.

Figur 7. Fordelingseffekter af fald i øverste marginalskat og omlægning af mellemskat til topskat

Anm.: Beregningsgrundlaget for mellemskat ændres, så det svarer til beregningsgrundlaget for topskat. Topskattesatsen og loftet over den øverste marginalskat falder med 1,5 pct. point. Kun personer over 18 år er taget med.

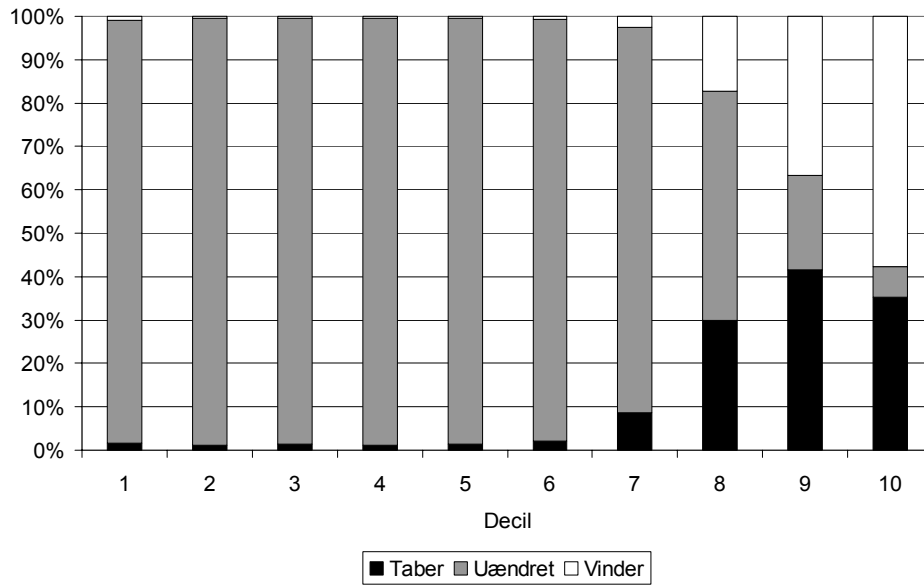
Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

Tabene og gevinsterne ved denne omlægning er forholdsvis små. De rigeste ti procent får en gennemsnitlig gevinst på omkring 800 kr., og 9. decil taber omkring 400 kr. Årsagen til, at de rigeste ti procent får en samlet gevinst, er, at deres gevinst fra faldet i marginalsatten overstiger tabet fra omlægningen af mellemskattegrundlaget. Omvendt er gevinsten ved faldet i marginalsatten lavere end gevinsten ved stigningen i grænsen for 7.-9. decil, og de får derfor et samlet tab.

Figur 7 dækker over gennemsnitseffekter inden for hver decil, men reelt er der tabere og vindere i hver decil gruppe. Det er først og fremmest ægtepar med meget forskellig indkomst, der får et tab, da de mister muligheden for at overføre mellemskat internt.

Når man bruger provenuet fra omlægningen af mellemskatten til at sænke marginalsatten, er der omkring en tredjedel af de 30 procent rigeste, der får et samlet tab. De 60 procent med lavest indkomst er stort set upåvirket af omlægningen. Dette er illustreret i figur 8.

Figur 8. Tabere og vindere af fald i øverste marginalsat og omlægning af mellemskat til topskat

Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

Samlet er der omkring tre fjerdedele, der er upåvirket af omlægningen. Af den resterende fjerdedel oplever halvdelen et tab og den anden halvdel en gevinst fra omlægningen.

Boks 1. Skatteomlægning bedre end skattelettelse til at øge arbejdsudbuddet

Når skatten på arbejde lettes, kan dette enten finansieres ved at sætte en anden skat op, eller ved at mindske de offentlige udgifter. Derudover kan skattelettelser være delvist selvfinansierende via en stigning i arbejdsudbuddet. Effekterne på arbejdsudbuddet er dog usikre, og bruger man dette som finansieringskilde, er det et brud på krone-for-krone finansieringsprincippet. Alligevel brugte VK regeringen netop forventede arbejdsudbudseffekter som en del af finansieringen af 2007-skattepakken.

I dette afsnit foreslås skatteomlægninger, der både er finansieret krone-til-krone og som ikke ændrer ved byrdefordelingen. Det kan umiddelbart virke som en akademisk øvelse at gennemføre en skatteomlægning, der er provenuneutral og som ikke ændrer byrdefordelingen. Men sænker man skatten på arbejde samtidig med, at dette finansieres ved andre skatter, da opnår man en sikker positiv effekt på arbejdsudbuddet. Hvis man derimod gennemfører en ufinansieret skattelettelse på arbejde, kan man ikke være sikker på at få en positiv effekt på arbejdsudbuddet. Årsagen er, at der er to modsatrettede effekter af en skattelettelse på arbejde:

Gulerodseffekten, eller mere præcist *substitutionseffekten*, giver den enkelte en tilskyndelse til at arbejde mere. Som følge af skattelettelsen får man nu en større gevinst af arbejde i forhold til at holde fri, og belønningen for en ekstra arbejdsindsats bliver højere. Det bliver altså relativt dyrere at holde fri, da man nu får en højere gevinst ved at arbejde en ekstra time. Derfor flytter man sin tid fra fritid og til arbejde.

Hængekøjeeffekten, eller mere præcist *indkomsteffekten*, giver den enkelte en tilskyndelse til at arbejde mindre. Ved en skattelettelse skal man således arbejde mindre for at have den samme indkomst som før skattelettelsen. Den rene indkomsteffekt giver således et incitament til at arbejde mindre, da man for en mindre arbejdsindsats får det samme udbetalt som før skattereformen.

Ved en skattelettelse kan man altså ikke på forhånd sige hvilken effekt, der dominerer, og teoretisk kan arbejdsudbuddet enten stige eller falde for den enkelte ved en skattelettelse. Men laver man en skatteomlægning fra arbejde til andre kilder, da neutraliserer man indkomsteffekten, hvorved kun substitutionseffekten er tilbage. Dermed er man sikker på at få en positiv effekt på arbejdsudbuddet.

Skema. Arbejdsudbudseffekt for to personer ved skattelettelse

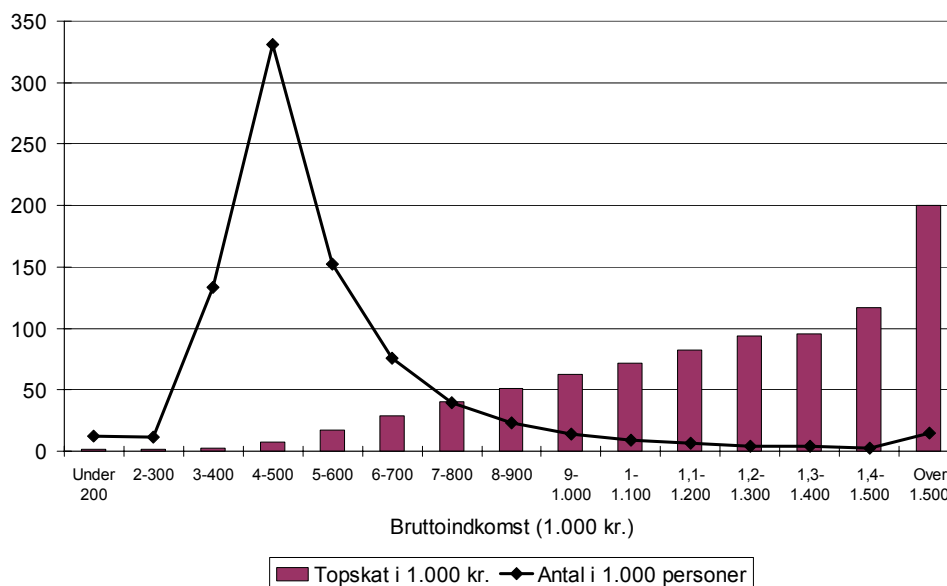
Hr. Hansen	Hr. Jensen
Gulerodseffekten dominerer	Hængekøjeeffekten dominerer.
Gevinsten ved at arbejde en ekstra time er steget, derfor ønsker jeg at arbejde flere timer.	Jeg behøver ikke arbejde så meget for at opnå samme indkomst, som jeg har i dag. Derfor ønsker jeg at arbejde færre timer.

Mange slipper for topskat ved at hæve topskattegrænsen lidt

Ønsker man at mindske topskatten, kan dette enten gøres ved at øge grænsen for, hvornår topskatten sætter ind, eller ved at sænke skattesatsen. I 2008 er topskattegrænsen på 335.600 kr. og topskattesatsen er på 15 procent.

Fordelen ved at rykke grænsen frem for satsen er, at en stor del helt slipper for at betale topskat samtidig med, at størrelsen af skattelettelsen begrænses. Der er nu omkring 1 mio. personer, der betaler topskat, men mange betaler kun meget lidt i topskat. I figur 9 er antallet af topskattebetalere og deres gennemsnitlige betaling illustreret.

Figur 9. Antal topskattebetalere og gennemsnitlig topskattebetaling fordelt på bruttoindkomst

Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

Rykker man grænsen med 27.000 kr., da vil antallet af topskattebetalere falde med godt 230.000 mennesker. Der er altså næsten $\frac{1}{4}$ mio. personer, der får et fald i marginalsatten på 15 procent. Hvis man i stedet sænker satsen, så er der knap 1 mio. personer, der alle får et fald i marginalsatten, men antallet af topskatteydere er uændret.

I tabel 3 er antallet af personer, der vil slippe for at betale topskat ved forskellige stigninger i grænserne, angivet.

Tabel 3. Fald i antal topskatteydere ved stigning i topskattegrænsen, 2008-priser

Stigning i grænse	Reduktion i antal topskattebetalere		Tabt provenu
	1.000 personer	Pct.	Mia. kr.
10.000	84,2	8,6	1,3
27.000	232,4	23,6	3,2
50.000	388,5	39,5	5,4
70.000	495,0	50,2	6,8

Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag

Udover, at ingen slipper for topskatten ved at rykke satsen, så er gevinsten i langt højere grad koncentreret hos de rigeste. Hvis man sænker satsen med 2,5 procent, får den rigeste procent en gevinst på 21.000 kr. Det svarer til 27 procent af den samlede skattelettelse, der udelukkende går til den rigeste procent. Hvis man i stedet hæver grænsen for topskat, da får den rigeste

procent en gevinst på 4.000 kr., eller hvad der svarer til under fem procent af den samlede gevinst.

Arbejdsudbudseffekter størst ved stigning i grænse

Undersøgelser fra bl.a. Finansministeriet har vist, at arbejdsudbudseffekterne ved at rykke topskattegrænsen er større end ved at rykke topskattesatsen. I tabel 4 er virkningen på arbejdsudbuddet ved en lettelse af henholdsvis grænsen og satsen vist. I begge tilfælde drejer det sig om en skattelettelse på 3 ¼ mia. kr., hvilket svarer til eksemplet ovenfor. Af tabellen ses det, at stigningen i topskattegrænsen giver omkring 1.200 flere personer i øget arbejdsudbud, end faldet i satsen gør.

Tabel 4. Samlet virkning på arbejdsudbud ved lettelse af topskatten

	Effekt på arbejdsudbuddet i 1.000 personer
Topskattegrænse hæves 27.000 kr.	7,1
Topskattesats sænkes 2,5 pct.	5,9

Kilde: Globaliseringsrådet, Finansministeriet og AErådet

Årsagen til, at effekten er størst ved en stigning i grænsen, er, at timeeffekten falder med indkomsten. Personer med meget høje indkomster reagerer altså mindre på et fald i marginals-katten. Hvis man sænker satsen lidt, vil alle personer, der betaler topskat, altså opleve et lille fald i marginals-katten, men reaktionen for specielt de højeste lønnede vil ikke være særlig stor.

Hvis man i stedet hæver grænsen, så er der en række personer, der oplever et stort fald i marginals-katten og reagerer på dette. Det er de personer, der har en indkomst lidt over topskattegrænsen, og de har samtidig en gennemsnitlig reaktion, som er højere end de højestlønnedes. Den samlede effekt på arbejdsudbuddet bliver derfor større. Når man hæver grænsen, vil personer, der ligger over den nye grænse, dog ikke øge deres arbejdsudbud, da marginals-katten for dem ikke er blevet ændret.

Overførsel af mellemskat

Med den seneste skattereform blev mellemskattegrænsen hævet helt op til topskattegrænsen. Ser man på arbejdsudbudseffekterne af dette, så er det langt fra alle, hvor tilskyndelsen til at arbejde mere stiger på den baggrund. For ægtepar hvor den ene part har en væsentlig højere indkomst end den anden, vil der kun være indkomsteffekt ved stigningen i mellemskattegrænsen. Således vil den højestlønnede fuldt ud udnytte den lavestlønnedes mel-

lemskattefradrag. Ønsker den lavest lønnede at øge sit arbejdsudbud som følge af stigningen i mellemskattegrænsen, da vil dette blot forøge den højestlønnedes mellemskat, og der er ikke nogen samlet gevinst ved at arbejde mere for familien.

Efter den seneste stigning i mellemskattegrænsen vil der være knap 370.000 personer, der sparer hele eller dele af mellemskatten, fordi de kan udnytte ægtefællens mellemskattefradrag. I gennemsnit sparer de omkring 3.800 kr. i mellemskat. Næsten 2.500 personer udnytter overførslen helt op til de maksimale godt 20.000 kr.

I tabel 5 er lavet en simpel fremstilling af overførslen af mellemskat mellem ægtefæller. Her sammenlignes mellemskattebetalingen for en enlig direktør med en direktør med en hjemmegående ægtefælle uden indkomst. Den gifte direktør sparer over 20.000 kr. som følge af den interne overførsel. Stiger grænsen for mellemskat, giver det en dobbelt så stor gevinst til den gifte sammenlignet med den enlige, men incitamentet til at arbejde bliver ikke større.

Tabel 5. Overførsel af mellemskat

	Direktør, enlig	Direktør, gift
Indkomst	1.000.000	1.000.000
Ægtefælles indkomst	-	0
Mellemskat uden overførsel	35.052	35.052
Værdi af overførsel	0	20.148
Mellemskat efter overførsel	35.052	14.904

Anm.: Tabellen viser en forsimplet beregning af mellemskatte reglerne for en enlig og en gift person. Ægtefællen har ingen indkomst. Pensionsindbetalinger, kapitalindkomst mv. indgår ikke i beregningen.

Kilde: AErådet.

100.000 kr. regel på pensionsindbetalinger

En mulig finansieringskilde til at lette skatten på arbejde er at indføre et loft over hvor meget, man årligt kan indbetale på en ratepension eller en livslang pension. I øjeblikket er der ingen overgrænse, mens der på indbetalinger på kapitalpensioner er en grænse på 44.500 kr. årligt. En åbenlys fordel ved at indbetale store beløb på ratepensioner er, at afkastbeskatningen for pensionsafkast er meget lempeligere end den normale kapitalindkomstbeskatning. Uanset størrelsen af pensionsafkastet beskattes det med 15 procent. Til sammenligning er aktieafkastbeskatningen progressiv og aktieafkastet beskattes med hhv. 28, 43 og 45 procent afhængig af størrelsen af afkastet.

Beskatningen af renteindtægter sker via indkomstskatten og kan dermed komme op på 59 procent.

En anden fordel ved at indbetale store beløb på ratepensioner er, at dette kan trækkes fra i skat helt op til topskatten. Dermed er der en skattebesparelse, hvis skattesatserne er lavere, når pensionen udbetales, end når den indbetales. Skattesatserne kan være lavere pga. fremtidige skattelettelser og/eller, hvis indkomsten som pensionist ligger under indkomsten på indbetalings-tidspunktet. Derudover tilbyder en række pengeinstitutter muligheder for at lånefinansiere pensionsindbetalingerne, hvorved skattebesparelsen kan blive endnu større, fordi renteudgifterne kan trækkes fra med 59 procent.

Indføres der et loft på størrelsen af indbetalinger på pensionsordninger med løbende udbetalinger på eksempelvis 100.000 kr., vil der komme et permanent provenu omkring tre mia. kr. fra den øgede afkastbeskatning. Størrelsen af dette provenu afhænger af, hvordan indbetalingerne alternativt opspares, men fordeles de ligeligt mellem aktier og obligationer, bliver provenuet på tre mia. kr.

Tabel 6. Permanent provenu ved maks. grænse på 100.000 kr. på pensionsindbetalinger på ratepensioner mv.

	Permanent provenu i mia. kr. pr. år
Skat på 45 pct.	2,5
Skat på 59 pct.	3,5
Gennemsnit	3,0

Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

Udover det permanente årlige provenu vil der komme et fremrykket provenu på omkring 10 mia. kr., da pensionsindbetalinger over 100.000 kr. ikke længere kan trækkes fra. Dette bliver dog modsvaret af et tilsvarende lavere provenu ved udbetalingen af opsparingen, og kan derfor ikke bruges som en permanent finansieringskilde til skattelettelser på arbejde.

Antallet af personer, der indbetaler mere end 100.000 kr. på pensionsopsparinger med løbende udbetalinger, er mere end fordoblet på fem år, og der er nu over 115.000 personer med så store pensionsindbetalinger. Alene i løbet af det seneste år steg antallet med 20 procent.

Personer med høje indbetalinger har en gennemsnitlig indkomst på næsten 70.000 kr. pr. måned, og en femtedel af dem tjener mere end 1 mio. kr. om året. Til sammenligning har blot ½ procent af andre en så høj indkomst.

Derudover har disse personer meget store formuer udover pensionsformuer. I gennemsnit har personer med så store pensionsindbetalinger formuer på over 2 mio. kr. udover, hvad de har stående på pensionsopsparinger.

Bruger man loftet over pensionsindbetalinger som finansiering af en lettelse i topskatten, er det altså i høj grad de samme personer, som får lettelsen, som også finansiere den. Samtidig lægger man en dæmper på skattetænkning i pensionsopsparing og får en stigning i arbejdsudbuddet.

Jo højere indkomst, desto større er også den gennemsnitlige indbetaling på pensionsordninger. Personer med indkomster over 2 mio. kr. indbetaler således over 1 mio. kr. ind på pensionsopsparinger med løbende udbetalinger. Dette er vist i tabel 7, hvor den gennemsnitlige pensionsindbetaling er opdelt på bruttoindkomstintervaller.

Tabel 7. Pensionsindbetalinger for personer med indbetalinger over 100.000 kr.

Bruttoindkomst inkl. pensionsindbetalinger	Gennemsnitlig pensionsindbetaling	Fordeling af personer med indbetalinger over 100.000 kr.
	----1.000 kr.----	----Pct.----
Under 500.000	285,0	8,9
500.000-750.000	163,0	36,1
750.000-1 mio.	196,4	24,9
1,0 -1,25 mio.	277,7	12,2
1,25-1,5 mio.	331,0	6,0
1,5-1,75 mio.	314,8	3,7
1,75-2 mio.	449,8	2,2
Over 2 mio.	1.061,8	6,1

Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

Boks 2. Beregningsforudsætninger

I beregningerne er data fra 2005 fremskrevet til 2008-niveau med lønudviklingen. Provenuberegningen af loftet over pensionsindbetalinger baserer sig på det langsigtede merprovenu, der kommer fra den øgede afkastbeskatning. Selvom dette provenu er et langsigtet provenu, er hele provenuet fordelt på personer med indbetalinger over 100.000 kr. Indføres loftet vil provenuet altså ikke være på 2,5-3,5 mia. kr. fra første år, men langsomt blive indfaset. Der vil derimod fra første år være et stort fremrykket provenu på omkring 10 mia. kr. Dette provenu er ikke medtaget i fordelingsberegningerne, da det netop er et fremrykket provenu, og den større skattebetaling ved opsparing modsvares af en tilsvarende skattebesparelse ved udbetalingen.